

FOLKETINGET

Formand for Europaudvalget
Eva Kjer Hansen

Udvalgsudtalelse over Kommissionens forslag til direktiv om virksomhedernes due diligence og bæredygtighed, KOM (2022)0071

19. maj 2022

Europaudvalget har i brev af 5. april 2022 anmodet Erhvervsudvalget om at behandle Europa-Kommissionens forslag til direktiv om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed KOM (2022) 0071, herunder tage stilling til, om forslaget giver anledning til politiske bemærkninger, og om forslaget indebærer nærhedsproblemer.

J.nr.: 21-000683-22
Erhvervsudvalget

Der er følgende udtalelser fra udvalget:

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Hans Kristian Skibby (UFG)

Bemærkninger i forhold til nærhedsprincippet

Et *mindretal* i udvalget (Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Hans Kristian Skibby (UFG)) finder, at dele af Europa-Kommissionens direktivforslag om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed (KOM (2022) 71) strider mod nærhedsprincippet.

Christiansborg
1240 København K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

Mindretallet bemærker, at nærhedsprincippet og de øvrige principper for god EU-regulering er afgørende for tilliden til, at EU-regulering løser identificerede udfordringer og får de tiltænkte konsekvenser – og er derfor principper, der bør tages meget alvorligt. Lovregler om intern selskabsledelse er følsomt, og det kan få vidtrækkende konsekvenser for danske såvel som europæiske virksomheders konkurrenceevne, hvis der laves uhensigtsmæssige indgreb. Danmark har en velfungerende model for selskabsledelse, som ikke står i vejen for bæredygtige selskaber. Efter mindretallets opfattelse er det ikke godtgjort, at indgreb i de nationale regler om selskabsledelse på EU-plan er nødvendigt eller hensigtsmæssigt for effektivt at implementere EU-regler om due diligence og opnå direktivets formål. Direktivforslagets mål om bl.a. at sikre ens konkurrenceforhold for virksomhederne opnås derfor bedst ved, at delene om selskabsledelse udgår af forslaget og håndteres nationalt.

Mindretallet mener, at nærhedsprincippet er klart overtrådt i relation til direktivforslagets bestemmelse om selskabsledelse i art. 25, art. 26 og art. 15, stk. 3. Mindretallet mener på linje med den svenske Riksdag, at disse spørgsmål håndteres bedst på nationalt niveau. Mindretallet mener videre, at det samme bør gælde art. 15, stk. 1 og 2.

Mindretallet finder dermed, at forslaget samlet set ikke overholder nærhedsprincippet.

Politiske udtalelser

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Hans Kristian Skibby (UFG) finder det kritisabelt, at forslaget er blevet fremsat uden en kvalitetssikret konsekvensanalyse fra Udvalget for Forskriftskontrol, og at Kommissionen dermed bryder med den normale procedure for evidensbaseret politikudvikling i EU.

Mindretallet finder, at den måde hvorpå klimahensyn varetages i de foreslåede art. 15, stk. 1 og 2, er uforholdsmæssigt indgribende i den interne selskabsledelse. Partierne mener ikke, at det er godtgjort, at det er nødvendigt og hensigtsmæssigt at regulere klimahensyn i relation til selskabsledelse i et direktiv om due diligence, herunder henset til de mange øvrige lovinitiativer – både i EU og nationalt - der allerede er på vej på klimaområdet (f.eks. Corporate Sustainability Reporting Directive og "Fit for 55") sammenholdt med de stærke markeds kræfter, der tvinger de virksomheder, som ikke allerede tager klima alvorligt, til at gøre det.

Mindretallet er enig med Kommissionen i, at klare, balancerede, fælles EU-regler om bæredygtigheds due diligence og en ensartet håndhævelse heraf på tværs af EU's medlemslande vil være en fordel – og derfor bør være formålet med direktivet. Mindretallet mener dog *ikke*, at direktivforslaget skaber fælles regler og en ensartet håndhævelse. Det skyldes dels, at de beskrevne rettigheder, pligter og begreber er så uklare, at medlemslandene vil fortolke reglerne forskelligt, dels at det kun er et minimumsdirektiv, hvor medlemslandene kan bygge egne regler ovenpå.

Mindretallet bakker op om direktivforslagets mål om at minimere eller undgå negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljøet. Det bør imidlertid ske ved andre midler end regulering af den interne selskabsledelse.

Mindretallet stiller endvidere spørgsmål ved, om det vil være muligt i praksis at håndhæve de foreslåede regler over for virksomheder fra tredjelande.

Mindretallet mener, at det er afgørende at due diligence reglerne udformes således, at de bliver håndterbare, og at gevinsterne ved forslaget står mål med de administrative byrder. Såfremt den europæiske lovgivning udformes på baggrund af uklare definitioner, og med tvivl om rækkevidden og omfanget af virksomhedernes ansvar, er der en risiko for, at reglerne alene vil påføre unødvendige administrative byrder for virksomhederne og tab af konkurrenceevne.

Mindretallet mener derfor, at delene vedrørende regulering af selskabsledelse ikke kun overtræder nærhedsprincippet, men også proportionalitetsprincippet.

Socialistisk Folkeparti

Et andet mindretal i udvalget (Socialistisk Folkeparti) er enig med regeringen i, at Europa-Kommissionens forslag til direktiv om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed ikke bryder med nærhedsprincippet. For Socialistisk Folkeparti er det afgørende, at ansvaret for at udøve due diligence gøres obligatorisk.

Socialistisk Folkeparti er kritisk over for især følgende elementer i forslaget:

- Forslaget gælder kun meget store virksomheder. FN's og OECD's retningslinjer angår alle virksomheder uagtet størrelse. Men Europa-Kommissionens forslag vil kun gælde for større virksomheder, hvilket i praksis betyder, at loven kun vil gælde for omtrent 13.000 EU-baserede virksomheder og 4.000 virksomheder uden for EU. Det svarer til omtrent 1 procent af alle virksomheder i EU.
- Dele af lovforslaget risikerer at opbygge papirbureaukratier fremfor forbedringer for mennesker og miljø – især når det handler om lovforslagets fokus på "kontraktlige forsikringer", der skaber risiko for, at virksomhederne undlader at kigge deres samarbejdspartnere efter i kortene eller samarbejde med dem om at løse udfordringerne. Der bør i stedet være fokus på en risikobaseret tilgang til negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljø i hele værdikæden i overensstemmelse med de internationale FN- og OECD-standarder. Der er også udbredt evidens for, at auditing og certificeringsordninger, som lovforslaget også lægger stor vægt

på brugen af, er utilstrækkelige redskaber til at sikre nødvendige forbedringer.

- Det er et stort problem, at lovforslaget begrænser virksomhedens due diligence til forretningspartnere i "etablerede kommercielle relationer". Definitionen er uklar og skaber usikkerhed. Desuden kan det ensidige fokus på "etablerede kommercielle relationer" komme til at betyde, at virksomheder indirekte kommer til at blive opfordret til at shoppe rundt efter forretningsforbindelser af kort varighed for at undgå at blive underlagt direktivet. Det hjælper ikke de mennesker og det miljø, der bliver påvirket negativt af virksomheders aktiviteter.
- Der er for lidt fokus i forslaget på virksomhedernes indkøbspraksis. Det er ikke rimeligt, hvis/når virksomheder skubber ansvaret og alle omkostninger for at forbedre forholdene for mennesker og miljø ned i værdikæden - inklusive til små og mellemstore virksomheder.
- Der er behov for at forbedre inddragelsen af vigtige stakeholdere i direktivet. NGO'er, oprindelige folk, lokalsamfund, menneskerettigheds- og miljøforkæmpere, medarbejdere og fagforeninger.
- Det er positivt, at Europa-kommissionens forslag har fokus på både håndhævelse, sanktioner og adgang til klageinstanser i tilfælde af, at virksomheder ikke tager deres ansvar alvorligt. Det er også positivt, at det er muligt at føre civile retssager ved domstolene. Men de barrierer, som der er for, at ofre eller deres repræsentanter kan tilgå domstolene effektivt – barrierer, som lovforslaget overhovedet ikke adresserer – gør det i praksis tæt på umuligt at anlægge og vinde sager. Hidtil har vi kun set meget få sager mod transnationale selskaber, hvor ofre har fået medhold. Problemerne handler især om en urimelig bevisbyrde for ofre og deres repræsentanter, urimelige frister for at anlægge søgsmål, de høje sagsomkostninger samt den manglende mulighed for at føre sager kollektivt.

Enhedslisten

Et tredje mindretal i udvalget (Enhedslisten) er enig med regeringen i, at Europa-Kommissionens forslag til direktiv om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed ikke bryder med nærhedsprincippet. Enhedslisten mener, at det er godt, at forpligtelsen til at udøve due diligence gøres obligatorisk. Det er et skridt i den rigtige retning. Enhedslisten er kritiske over

for forslaget diminutive rækkevidde. FN's retningslinjer angår alle virksomheder uagtet størrelse. Men Europa-Kommissionens forslag, der kun berører EU-virksomheder med over 500 ansatte i gennemsnit og en nettoomsætning på verdensplan på over 150 mio. EUR, dækker kun i omegnen 1 procent af europæiske virksomheder.

Med venlig hilsen

Anni Matthiesen,
Udvalgsformand